

Aan de Eilandsraad van openbaar lichaam Sint Eustatius
Oranjestraat 7
Oranjestad
Sint Eustatius, Caribisch Nederland

**Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties**

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk
[www.linkedin.com/company/
ministerie-van-bzk](https://www.linkedin.com/company/ministerie-van-bzk)

Kenmerk
2022-0000698023

Uw kenmerk

Bijlage(n)
1

Datum 19 december 2022
Betreft Slavernijverleden - Kabinetsreactie op het rapport 'Ketenen van het verleden'

Geachte leden van de Eilandsraad,

Vandaag, op 19 december 2022, heeft de minister-president namens de Nederlandse regering excuses aangeboden voor de rol van de historische voorgangers van het Nederlandse gezag bij de slavernij.

De regering is zich in dezen bewust van haar bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de Nederlandse staat in zijn historische verschijningsvormen. Zij maakt deze excuses voor de rol en betrokkenheid van onze historische, bestuurlijke voorgangers bij het toestaan, mogelijk maken, bevorderen, bestendigen en profiteren van slavenhandel en slavernij die de menselijke waardigheid langdurig en structureel hebben ondermijnd. Voorts voor het feit dat de achtereenvolgende regeringen na 1863 te weinig hebben gezien en erkend dat het slavernijverleden een negatieve doorwerking had en heeft.

In slavernij zijn mensen bewust gereduceerd tot handelswaar en op een afschuwelijke, onmenselijke wijze losgerukt uit hun omgeving en familieverbanden. De regering erkent het onmetelijke menselijk leed volmondig en eert degenen die zich tegen slavernij hebben verzet. We kunnen alleen met afschuw, berouw en schaamte kijken naar dit verleden waarmee we allemaal verbonden zijn. Met de erkenning van deze bestuurlijke verantwoordelijkheid wil de regering ook benadrukken dat de hedendaagse samenleving niet als zodanig verantwoordelijk kan worden gehouden voor de daden die uit naam van de historische, bestuurlijke voorgangers van het Nederlandse gezag zijn gepleegd. En tegelijkertijd kunnen we onze ogen niet sluiten voor de negatieve gevolgen van deze geschiedenis.

Staatssecretaris Van Rij van Financiën heeft in zijn toespraak op Sint Eustatius benadrukt dat Nederland graag verder in gesprek gaat over wat het slavernijverleden voor het eiland heeft betekend en hoe het kabinet kan bijdragen aan hedendaags herstel en het verder bouwen van een gedeelde toekomst.

Kabinetsreactie op het rapport 'Ketenen van het verleden'

Tegelijkertijd heeft de Nederlandse regering haar reactie op het rapport 'Ketenen van het verleden' van het Adviescollege Dialogogroep Slavernijverleden naar de

Eerste en Tweede Kamer gestuurd. In de bijlage van deze brief ontvangt u deze reactie. De Engelse vertaling ontvangt u zo spoedig mogelijk.

De regering onderschrijft in haar reactie op het rapport de visie van de Dialooggroep dat erkenning en excuses voor het historisch leed de basis zijn voor hedendaags herstel. Daarom zet het kabinet de komende jaren in op een integraal pakket aan maatregelen die tezamen een duurzame impuls geven aan de versterking van de kennis en bewustwording, erkenning en herdenking en de doorwerking en verwerking van het slavernijverleden. Dit wordt onder meer gedaan door een bijdrage aan de ontwikkeling van een slavernijmuseum met een lokale weerslag op alle eilanden, een breed wetenschappelijk onderzoek naar het koloniale slavernijverleden van Nederland, de oprichting van een onafhankelijk Comité dat toeziet op de invulling en organisatie van een grootse en waardige herdenking van het slavernijverleden, de rehabilitatie van Tula en anti-discriminatievoorzieningen. Dat laat onverlet dat er nog meer gedaan wordt en moet worden om ongelijkheid tegen te gaan. Denk hierbij aan armoedebestrijding, het verbeteren van het onderwijs en toegang tot goede sociale voorzieningen.

Sint Eustatius

Het slavernijverleden ligt op Sint Eustatius letterlijk dicht onder de oppervlakte. "Als men hier gaat graven in de grond, graaft men in de geschiedenis", zoals werd beschreven door een inwoner van Sint Eustatius over de opgravingen van de begraafplaatsen op Sint Eustatius. Deze woorden werden ook aangehaald door staatssecretaris Van Rij tijdens zijn speech vandaag op het eiland.

Door excuses aan te bieden voor het slavernijverleden, zet de Nederlandse regering een stap richting het vergroten van kennis en bewustwording, erkenning en herdenking en de doorwerking en verwerking van het slavernijverleden. We moeten lessen trekken uit het verleden om vooruit te kunnen kijken, zodat wij kunnen werken aan een samenleving waarin geen ruimte is voor racisme en kansenongelijkheid. In aanvulling op hetgeen al in de kabinetsreactie is aangekondigd, wil ik namens het kabinet aan Sint Eustatius een tweetal toezeggingen doen:

In de afgelopen periode hebben verschillende gesprekspartners, per brief of mondeling, aan mij de wens overgebracht om een gedenkplaats op te richten voor de voorouders die zijn opgegraven op Sint Eustatius. Namens het kabinet, gaan mijn collega, de staatssecretaris van Cultuur en Media en ik, er zorg voor dragen dat dit monument er komt. Daarbij staat voorop, dat de Stataanse gemeenschap bepaalt, hoe en waar dit monument vorm moet gaan krijgen. Voor deze toezegging richt ik mij specifiek tot de Stata Cultural Heritage Implementation Committee (SCHIC), die in oktober van dit jaar werd ingesteld door het Openbaar Lichaam Sint Eustatius. Deze commissie ziet er op toe dat de gemeenschap wordt betrokken bij de implementatie van de aanbevelingen van de Stata Heritage Research Committee (SHRC). Door haar taak ten opzichte van het Stataans erfgoed en haar verbinding met de samenleving vormt zij het platform voor het vormgeven van dit monument.

De SCHIC heeft een belangrijke taak meegekregen, namelijk het zorgdragen voor de verdere implementatie van het rapport van de SHRC over het beschermen van Stataans erfgoed. Dit doen zij in nauwe samenwerking met de Stataanse samenleving. Ik zeg toe dat het kabinet het werk van de commissie zal ondersteunen, om er voor te zorgen dat zij hun werk met oog voor alle culturele, spirituele en emotionele aspecten van het erfgoed en de samenleving kunnen doen. Deze ondersteuning kan bestaan uit onder meer technische of financiële ondersteuning.

In de kabinetsreactie wordt benadrukt dat wij er aan hechten dat er voor de ontwikkeling van het nationaal slavernijmuseum nauw wordt samengewerkt met de Caribische eilanden. Deze samenwerking is geen eenrichtingsverkeer, maar moet tot stand komen met een lokale weerslag op alle eilanden.

Fonds en Comité

Om maatschappelijke initiatieven te ondersteunen richt het kabinet een Fonds op. Een verdere concrete invulling hiervan zal nadrukkelijk moeten plaatsvinden in dialoog met en ten behoeve van het Caribisch deel van het Koninkrijk en Suriname, die doormiddel van dit gedeelde verleden blijvend verbonden zijn met het Koninkrijk.

Om het pakket van maatregelen te bekostigen is het kabinet voornemens om in totaal €200 miljoen beschikbaar te stellen. Daarnaast is het kabinet voornemens om voor de oprichting en ondersteuning van de werkzaamheden van het op te richten Comité een jaarlijkse bijdrage van €8 miljoen beschikbaar stellen.

Herdenkingsjaar Slavernijverleden (1 juli 2023 – 1 juli 2024)

Het slavernijverleden is een zeer pijnlijk, belangrijk en onderbelicht onderdeel van onze gedeelde geschiedenis. Vanaf volgend jaar, van 1 juli 2023 tot 1 juli 2024, wordt hier in het hele koninkrijk extra aandacht aan besteed tijdens het Herdenkingsjaar Slavernijverleden.

Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis (NiNsee) beoogt in juni en juli 2023 het Herdenkingsjaar in het hele Koninkrijk groots te openen, en in juli 2024 weer te sluiten. Het NiNsee beoogt in gesprek te gaan met Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten over het gezamenlijk vorm geven van deze grootse opening en sluiting.

Het kabinet stelt daarnaast € 2 miljoen euro beschikbaar voor de organisatie van activiteiten tijdens het Herdenkingsjaar. De uitvoering verloopt via twee cultuurfondsen: Het Mondriaan Fonds en het Fonds voor Cultuurparticipatie. Deze subsidieregelingen zijn nadrukkelijk ook beschikbaar voor initiatiefnemers in het Caribisch deel van het Koninkrijk. De aanvraag kan worden gedaan in het Papiamentu, Papiamentu, Engels, en Nederlands.

Het kabinet beoogt een jaar waarbij het hele koninkrijk zich betrokken voelt, dat zorgt voor verbinding, tot ver na afloop van het jaar. We nodigen Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten uit om hieraan op hun eigen gewenste manier een bijdrage te leveren.

Gedeelde toekomst

De excuses van de Nederlandse regering vormen het begin van een proces, die wij samen met Caribisch Nederland en de Caribische Landen van het Koninkrijk willen doormaken. De eerste stap in het proces is de excuses, waarmee de regering rekenschap wil afleggen voor het afschuwelijke leed dat haar historische voorgangers hebben veroorzaakt. Het Herdenkingsjaar Slavernijverleden willen wij hierbij gebruiken om samen met alle betrokken partijen verdere plannen te ontwikkelen.

Dit proces houdt echter niet op na 1 juli 2024, maar vormt de basis van een gedeelde toekomst. Een gedeelde toekomst waarin wij met open vizier naar het verleden kijken, een toekomst die is gestoeld op kennis en bewustwording, erkenning en herdenken, en de doorwerking en verwerking van het slavernijverleden.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Digitalisering en Koninkrijksrelaties

Alexandra C. van Huffelen